

Pöytäkirja

Valkoposkihanhen ja merimetson siirtäminen riistalajeiksi -työryhmän 4. kokous

Aika: 2.10.2024 klo 10-12

Paikka: etäkokous (Microsoft Teams)

Läsnä: Vesa Ruusila pj., Jussi Laanikari, Nikula Teemu siht., Esa Hiiva, Maria Westerman, Laura Mononen, Sauli Härkönen, Minna Uusimäki, Markus Piha, Katriina Mattila, Markku Mikkola-Roos, Mika Pirinen, Juha Riippi, Liisa Maanpää, Heikki Piiparinen

Kokous avattiin ja esityslista hyväksyttiin sellaisenaan.

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin. Pöytäkirja löytyy Teamsin tiimi-tiedostoista.

Siirryttiin keskustelemaan lajisiirrosta aiheutuvista tietojärjestelmäkuluista. Ruokaviraston erityisasiantuntija Katriina Mattila esitteli arvion Ruokavirastolle aiheutuvista kustannuksista. Korvaamisen tietojärjestelmänä on tukisovellus, mutta lajisiirrosta ei voida soveltaa nykyisiä riistatukityyppejä, joten aikataulu toteutukselle on aikaisintaan vuonna 2027. Tukijärjestelmän rakentaminen maksaisi arviolta 400 000 euroa (konsulttityö) ja 1-2 htv ruokavirastossa sekä järjestelmän ylläpito 20 000 euroa vuodessa.

Keskusteltiin kustannuksista Ruokaviraston esityksen pohjalta. Todettiin, että Ruokaviraston kustannusarvio ei sisällä mahdollisia muutoksia riistavahinkorekisteriin (liittymä ruokaviraston tietojärjestelmään), jota käytetään poikkeuslupien myöntämiseen. Työryhmän toimeksiannon edellyttämä kustannusneutraliteetti on vaikeasti saavutettavissa.

Maria Westerman (YM) esitteli valkoposkihanhen ja merimetson osalta ympäristöhallinnossa käytettäviä resursseja. Tiedot on saatu ELY-keskuksilta ja SYKE:ltä. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen osalta poikkeuslupituksen kustannukset ovat vuonna 2024 arviolta 1,35 htv. Kustannukset syntyvät poikkeuslupapäätöksiin käytetystä työajasta (esittelijä+ratkaisija). Merimetsojen poikkeusluvat ovat työläämpiä. Kustannukset ovat hieman laskeneet viime vuosina.

POK-ELY:ssä on lajivahinkokoordinaattori (1 htv) sekä suunnittelija (0,25 htv), joka toteuttaa lajiseurantaa.

Yleisen avustusjärjestelmän RauLaKo- palikan YM:n rahoitusosuus oli 303 000 euroa, lisärahoitustarve 50 000 euroa.

Kaikissa ELY:ssä valkoposkihanhi- ja merimetsovahinkoasioihin käytetään yhteensä 2,57 htv/vuosi (1,57 htv ilman TEM:in osuutta).

SYKE:ssä käytetään vuonna 2024 merimetsoseurantaan 71 000 euroa merimetsokannan seurantaan ja valkoposkihanhen pesimäkannan seurantaan 40 000 euroa.

Työryhmässä keskusteltiin kustannuksista. Todettiin, että YM:n kustannusarvio pitäisi euroistaa. VAR-ELY:n kustannukset näyttävät vähäisiltä, mikä johtuu muun muassa prosessien tehostumisesta ja valkoposkihanhen osalta hakemusten vähentymisestä. Mikäli lajisiirto riistahallinnolle toteutetaan, aiheuttanee se hakemuskannan lisääntymistä eli todelliset kustannukset ovat todennäköisesti suuremmat. Sauli Härkösen alustavan arvion (perustuu edelliseen YM:n esitykseen) mukaan riistakeskuksen henkilöresurssin tarve on 3 htv. Lisäkysymys: Miten siirretään osaaminen YM:n hallinnonalalta MMM:n hallinnonalalle?

Maria Westerman (YM) esitteli lintudirektiiviin aiemmin tehtyjä liitemuutoksia. Muutoksia liitteisiin on vaikea tehdä, koska järjestelmä on jäykkä. Merimetso siirrettiin pois lintudirektiivin liitteestä 1 vuonna 1997, koska suojelutoimet olivat saavuttaneet lintudirektiivin tavoitteet. Laji jäi kuitenkin väliin, sillä laji ei siirretty metsästettävien lajien liitteeseen 2, joten laji on säilynyt rauhoitettuna.

Työryhmässä keskusteltiin mahdollisesta vaihtoehdosta, jossa laji ei siirrettäisi lintudirektiivissä yleisesti metsästettävien lajien joukkoon vaan liitteeseen 2/B, jossa säädetään jäsenvaltiokohtaisesta poikkeuksesta. Työryhmässä sovittiin, että Maria Westerman selvittää seuraavaan kokoukseen 2/B liitteeseen siirtämisen mahdollisuutta ja sen vaikutuksia.

Keskusteltiin Viron ja Ruotsin poikkeuslupakäytännöistä. Virossa ja Ruotsissa on joustavammat käytännöt, joskin Virossa oikeuskäytäntö on kiristynyt keväällä tapahtuvan poikkeusmetsästyksen osalta. Ruotsin käytäntö, jossa esim yli 5 linnun parvessa puimattomalla pellolla esiintyviä valkoposkiahania saa viljelysvahinkojen estämiseksi ampua ilman erillistä poikkeuslupaa, ei liene lintudirektiivin mukainen.

Maria Westerman (YM) totesi, että MMM:n ja YM:n vastaus komissaarin kirjeeseen on poliittisessa käsittelyssä. Vastausta valmistellaan yhteistyössä YM:n ja MMM:n kanssa. Komission tulkintaohjeistuksesta ei ole uutta tietoa.

Muihin asioihin liittyen sovittiin, että mietintöluonnoksen alustava versio lähetettäisiin lähiaikoina ryhmän jäsenille kommenteille.

Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi ti 15.10. klo. 12-14.

Kokous päätettiin 11.18